

1. INLEIDING

Hartelijk welkom bij kinderopvang De Tovertuin. Voor u ligt ons pedagogisch beleidsplan. Met veel zorgvuldigheid is dit plan tot stand gekomen.

De Tovertuin is een jong bedrijf. We willen graag de opvang op een andere manier dan de reguliere opvang organiseren. Een opvang die meer terug gaat naar de basis. De competenties zien van de kinderen in plaats van de afhankelijkheid. Wat we ook belangrijk vinden is het biologische / gezonde aspect en de duurzaamheid.

Wij willen voor de kinderen een huiselijke sfeer creëren. Waar jong en oud elkaar helpt, met elkaar werkt, speelt en van elkaar leert.

Kinderen die bij ons in de dagopvang komen kunnen spelen en leren van alle leeftijden, zo kunnen ze eventueel ook op een veilige manier doorgroeien naar BSO opvang.

Om dit te kunnen bewerkstelligen is er een uniek concept tot stand gekomen. De Tovertuin is een biologische en gezonde kinderdagopvang met respect voor mens, dier en omgeving.

2. GRONDBEGINSELEN

2.1 Doelstelling

Ons doel is het kind de gelegenheid geven zich optimaal te kunnen ontwikkelen tot een zelfverzekerd mens met daarbij respect voor mens, dier en omgeving.

2.2 Visie

Wij geloven in de mogelijkheid om een plek te creëren waarin iedereen zich veilig en prettig voelt, een plek waar iedereen zichzelf mag zijn en waar aan zijn behoeften tegemoet gekomen wordt. Dit geldt voor zowel het kind, de leidster als de ouder.

Ons staat altijd het doel voor ogen om een vriendelijke omgeving te scheppen, waarin kinderen, ouders en leidster zich thuis voelen.

Schep je deze veilige basis, dan prikkel je de kinderen om te gaan ontdekken.

2.3 Pedagogische uitgangspunten

- Een kind is van nature nieuwsgierig en heeft alles in zich om zelf de wereld te veroveren.
- Door een kind de ruimte te geven kan hij in zijn eigen tempo ontwikkelen vanuit zijn natuurlijke perspectief.
- Bij een respectvolle omgang met een kind hoort ook dat we rekening houden met zijn ritme.
- De verzorgingssituatie is bij uitstek de gelegenheid voor een dialoog van bewegingen. Kinderen hebben onverdeelde aandacht nodig bij de verzorging.
- Je mag een kind nooit dwingen, je probeert juist om tot samenwerking te komen.

“Ik ga je nu optillen om een luier te verschonen”

“Dit is het washandje waarmee ik je handen ga wassen”.

“Haal je jas maar, dan kan je deze aandoen”

Dit geeft kinderen vertrouwen en het biedt tevens de leidster een houvast om werkelijk met de volle aandacht bij het kind te zijn en te blijven.

Als het kind in zijn eigen tempo een beweging mag oefenen, heeft dat het voordeel dat het die beweging pas dan zal gaan uitvoeren als het er aan toe is en zich er voldoende zeker in voelt.

- Een kind heeft volwassenen niet nodig om te leren kruipen, zich op te richten, te gaan zitten of te leren lopen. Het slaagt daar zelf in.
- Kinderen leren zelf als resultaat van hun eigen activiteiten en met onze hulpmiddelen.
- Kinderen zijn gericht op communicatie. Zij drukken zich daarbij niet alleen uit in gesproken en geschreven taal, maar ook via mimiek, geluid, beweging, dans, drama en muziek.
- Alle vormen van communicatie zijn van belang.
- Bij De Tovertuin is veel aandacht voor kunstzinnige vorming om kinderen bewust te maken van de vele uitdrukingsmogelijkheden.

3. ALGEMEEN

3.1 Indeling van de groep

Bij De Tovertuin hebben we bewust gekozen voor 2 stamgroepen, die zich naar behoefte kan opsplitsen in 3 groepen.

- Beneden spelen en ontdekken de kinderen van 0 tot 4 jaar.

Op de meeste dagen spelen alleen de jongste kinderen beneden (dit is de vaste stamgroep van 0 tot 2 jarige). Op rustige dagen spelen de kinderen van 0 tot 4 jaar samen.

De groep beneden bestaat uit maximaal 16 kinderen, verdeeld over 2 gezellige lokalen.

- Boven spelen alleen kinderen van 2 tot 4 jaar.

Deze groep bestaat uit maximaal 12 kinderen.

Naast deze peutergroep zit je BSO stamgroep voor de kinderen van 4 tot ongeveer 7 jaar oud. De peuters en jonge BSO kinderen kunnen samen spelen en elkaar helpen.

De baby's zullen geprikkeld worden door voorwerpen en niet door een te drukke omgeving. Wij zijn van mening dat dit de rust op de groepen ten goede komt door de groepen te kunnen splitsen.

Ook is het soms prettig om de leeftijden door elkaar te hebben op de rustigere dagen zoals hierboven beschreven. Kinderen leren van elkaar, bootsen elkaar na, helpen elkaar, zorgen voor elkaar en respecteren elkaar.

Een hele enkele keer (tijdens vroege start van de ochtend / eind van de dag/ schoolvakanties / studiedagen of woensdagmiddag) kunnen er een paar BSO kinderen op de beneden groep (0 tot 4) jaar komen spelen. Dit zijn maximaal 3 oudere kinderen.

3.2 Stamgroep of stamgroep ruimte verlaten

De kinderen worden opgevangen in een vaste stamgroep. De stamgroep bestaan uit een vaste groep kinderen en een vaste leidster.

De stamgroep kan worden verlaten tijdens het samen spelen / deelnemen aan activiteiten met de verschillende leeftijden van de kinderen.

Ook kan het gebeuren dat bij speciale gelegenheden de stamgroep(ruimte) wordt verlaten. Zo maken we met de kinderen diverse uitstapjes.

Denk bij het maken van uitstapjes aan;

Het zomerfeest in "de bergen";

Spelletjes doen met oudere mensen in het verzorgingshuis;

Aardbeien plukken op de "boerderij".

Tijdens de uitstapjes gaan er altijd minimaal 2 volwassenen mee (minimaal 1 leidster).

In de speelzaal van basisschool Sint Jan, worden allerlei activiteiten georganiseerd waar de kinderen aan kunnen deelnemen. Het gaat dan om activiteiten die worden verzorgd door bijvoorbeeld het kunstopodium of een yogadocent. Bij deze activiteiten is altijd minimaal 1 leidster van De Tovertuin aanwezig.

3.3 Dagindeling

Bij De Tovertuin wordt het kind daadwerkelijk in zijn behoefte gevolgd. Leidsters maken een goede dagindeling in samenwerking met ouders, waarin ieder kind de plaats krijgt die hij met zijn eigen temperament en met zijn eigen ritme nodig heeft.

De oudste kinderen bieden we ieder ochtend een gezamenlijke activiteit aan. Denk hierbij aan kleien, knutselen, verven, puzzelen, broodjes bakken, voorlezen en zingen. Hierin werken we ook in thema's. De seizoenen komen voorbij, Sinterklaas, Kerst en andere leerzame en interessante onderwerpen.

Wij hebben een dagindeling betreffende het eten en drinken bij de meeste kinderen vanaf 1 jaar.

9.30 uur: fruit + drinken

11.45 uur: lunch + drinken

15:00 uur: krentjes, rijstwafel, soepstengel, groente of/en yoghurt (oudere kinderen "gezond" koekje) + drinken

16.30uur: eventueel nog een rijstwafel, stukje groente / fruit+ drinken. Baby's tot 1 jaar krijgen eventueel nog een groentehapje van ons.

De kinderen krijgen bij ons 1 glas (dik)sap (bij warm weer eventueel wat extra) en verder water, thee of melk.

We maken en bakken / koken veel zelf met de kinderen!

3.4 Biologische en gezonde voeding

Wij bieden bij De Tovertuin zoveel mogelijk biologische voeding aan. Nog belangrijker vinden wij dat kinderen pure en gezonde voeding krijgen zonder kunstmatige toevoegingen.

Ons beleid zal erop gericht zijn dat wij geen snoep aan de kinderen aanbieden. Wel zullen er gezonde tussendoortjes aangeboden worden.

De leidsters van De Tovertuin specialiseren zich in het aanbieden van de juiste voeding voor het opgroeiende kind. Ouders worden hierin zoveel mogelijk betrokken.

3.5 Natuurlijk spel en duurzaam speelgoed

Het natuurlijke spel houdt in dat wij het kind volgen in zijn spel en de kinderen zoveel mogelijk natuurlijke middelen aan zullen bieden ter ondersteuning van dit spel.

Het kind wil van nature leren en wil onderzoeken. Wij laten de kinderen zelf onderzoeken en experimenteren met simpele natuurlijke materialen en stimuleren hierbij de zelfstandigheid. De Tovertuin kiest vooral voor duurzaam speelgoed. Dit betekent dat vrijwel al het speelgoed eerder gebruikt is. We proberen zoveel mogelijk speelgoed aan te bieden dat uit natuurlijke materialen bestaat.

Omdat wij rekening houden met de veiligheid van de kinderen, zal in enkele gevallen gekozen worden voor plastic. Dit heeft te maken met het lichte gewicht van plastic en het feit dat de kans op verwonding hierbij gering is.

3.6 Stellen van grenzen en regels

Kinderen weten uit zichzelf niet wat kan en wat niet kan, wat mag en wat niet mag. Dat mogen zij geleidelijk aan van ons leren. Het verloop van de dag bewaken, huisregels voorleven en naleven, afspraken maken, richting geven en grenzen stellen kunnen hen

daarbij helpen. Hiermee bieden wij de kinderen structuur en veiligheid. Zo zal het zijn omgeving en de mensen rondom hem namelijk beter begrijpen. Het kind zal zich veiliger voelen en nieuwe dingen durven doen en ontdekken.

Het stellen van regels is binnen De Tovertuin gebaseerd op wederzijds respect.

Als een kind een probleem heeft, dan helpt de leidster het kind om zelf zijn probleem op te lossen, door acceptatie te tonen en actief te luisteren.

Wanneer er een conflict ontstaat, zal er samen met het kind naar een oplossing worden gezocht. Wanneer conflicten in overleg opgelost worden, krijgt men een betere relatie met elkaar. Hierdoor ontstaat een win-win situatie en is er geen verliezer.

De Tovertuin zal weinig tot geen gebruik maken van beloning en straf methoden.

De leidsters van De Tovertuin specialiseren zich in methoden m.b.t. opvoeding zonder straffen en belonen. Ouders worden hier zoveel mogelijk bij betrokken.

3.7 Wennen

Met de ouders wordt overlegd hoe de wenperiode zal verlopen. Hierbij wordt rekening gehouden met de behoefte van het kind en de wensen van de ouders.

Ook zal er tijdens de wenperiode rekening gehouden worden met de indeling van de groep, leidsters, stagiaires en vrijwilligers. Zo kunnen de leidsters extra aandacht besteden aan het nieuwe kind en kan het in alle rust wennen en een eigen plekje vinden in De Tovertuin

3.7 Veiligheid en gezondheid

Goede verzorging vormt een basisvoorwaarde voor het welbevinden van kinderen. De leidsters besteden daarom veel aandacht aan het lichamelijk welzijn van de kinderen. Bij de verzorging spelen lichamelijke veiligheid, hygiëne en het in stand houden en bevorderen van de gezondheid van het kind een belangrijke rol. Belangrijk is de voorbeeldfunctie van de leidsters. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het handen wassen voor en na het eten, het buitenspelen en het toiletgebruik. Met en voor elkaar werken we dagelijks aan het gezellig en schoon te houden van de leefruimte

Jaarlijks wordt het beleid veiligheid en gezondheid herzien op locatieniveau. Dit beleid is inzichtelijk voor ouders op locatie. Het beleid wordt maandelijks, in de teamvergadering besproken met de leidsters. Afspraken worden vastgelegd.

4. PEDAGOGISCHE BASISDOELEN

Voor een gezonde ontwikkeling heeft elk kind een omgeving nodig waar groei mogelijk is. In de Wet kinderopvang zijn vier doelen voor de kinderopvang benoemd:

- bieden van emotionele veiligheid;
- stimuleren van de ontwikkeling van sociale competenties;
- stimuleren van de ontwikkeling van persoonlijke competenties;
- overdracht van waarden en normen.

De vier opvoedingsdoelen hebben wij als volgt vertaald in ons beleid:

4.1 Sociaal emotionele veiligheid

Een kind voelt zich emotioneel veilig wanneer het zich gerespecteerd, gewaardeerd en serieus genomen voelt.

Het gevoel van veiligheid wordt bij De Tovertuin bepaald door:

- De relatie tussen de leider en het kind. Hierbij is het van belang dat wij werken met vaste leidsters op de groepen. Hierdoor zal het kind zich beter begrepen voelen en zullen de leidsters sneller signalen van het kind herkennen.
- De inrichting van de ruimte. Deze is bij De Tovertuin zorgvuldig uitgekozen. Een kind voelt zich veilig in de ruimte die bij hem of haar past, waar veiligheid en uitdaging vanuit de leeftijd van het kind wordt aangeboden. Er zijn plekjes om je even rustig terug te trekken, maar er is ook ruimte om je vrij te bewegen.
- Het spelen met bekende leeftijdsgenootjes, waardoor kinderen op jonge leeftijd al leren om met andere kinderen om te gaan. Ook leren ze op de groep vriendschappen aan te gaan. Veel kinderen gaan naar dezelfde basisschool en spelen met elkaar in de wijk.
- Het aanbieden van spelmaterial en activiteiten die passen bij de ontwikkelingsfase van het kind. De dag heeft een vaste structuur, met terugkerende activiteiten, die geven de kinderen duidelijkheid en houvast.

4.2 Stimuleren van de ontwikkeling van sociale competentie

Werken aan sociale competenties betekent dat we kinderen leren met elkaar om te gaan. Kinderen zullen leren dat anderen ook belangrijk zijn en dat zij rekening met elkaar moeten houden. Onder andere bij De Tovertuin leren de kinderen hoe zij met elkaar kunnen samenleven en met elkaar om moeten gaan. Zij leren dit door samen te spelen, conflicten op te lossen, door ruzie te maken en dit weer goed te maken en door elkaar te helpen met het delen van emoties.

Het werken aan sociale competenties wordt bij De Tovertuin bepaald door:

- *Het laten troosten van de kinderen onderling.*
Kinderen troosten elkaar als ze zien dat de ander verdrietig is.
- *De mogelijkheid om te kunnen praten en dat er naar hen geluisterd wordt.*
Alle kinderen krijgen bij De Tovertuin de ruimte om te kunnen praten over wat hen bezighoudt, ongeacht hun leeftijd of taalontwikkeling.

- *Hoe zij zelf iets weer goed willen maken.*
Als kinderen na een conflict het goedmaken, moeten zij zelf aangeven of zij een handje willen geven of een kusje. Soms kiest het kind zelf voor een andere manier om aan te geven dat het weer goed is. Door bijvoorbeeld een lievelingsknuffel of speelgoedje aan te bieden.

Daarnaast nemen de leidsters binnen De Tovertuin een belangrijke voorbeeldfunctie in betreffende sociale vaardigheden.

Als een volwassene dingen van een kind zomaar wegneemt in plaats van erom te vragen, kunnen we natuurlijk niet van een kind verwachten dat het een speelkameraadje om een geliefd speelgoedje vraagt in plaats van het af te pakken.

Kinderen worden gestimuleerd zelf conflicten op te lossen en rekening met elkaar te houden. Hierdoor ontwikkelen ze hoogwaardige sociale vaardigheden. Pas wanneer de kinderen zelf niet tot een oplossing komen of wanneer een kind pijn gedaan wordt, zal de leidster inspringen.

Wederzijds respect in omgang speelt een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de sociale vaardigheden.

4.3 Stimuleren van de ontwikkeling van persoonlijke competentie

Bij persoonlijke competenties gaat het om de individuele kenmerken van het kind, bijvoorbeeld veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Als een kind de gelegenheid heeft deze eigenschappen te ontwikkelen leert het op een goede manier problemen aan te pakken en zich aan te passen aan veranderingen. Hoe meer kans een kind krijgt om te spelen en te ontdekken hoe meer het de kans krijgt deze persoonlijke competenties te ontwikkelen.

Een kind leert vooral door spel, maar ook door het afkijken (voorbeeldwerking volwassenen, fantasiespel, leren van elkaar) en door te experimenteren en al doende te ontdekken.

Elk kind heeft een natuurlijke drang om zich te ontwikkelen en zich te bekwamen. Wanneer wij op het niveau en interesse van een kind gaan zitten, komen wij vanzelf aan die natuurlijke behoefte tegemoet.

Een kind heeft naast het samenzijn met de ouder / verzorger evenzeer eigen tijd en ruimte nodig waarin hij met zichzelf bezig kan zijn. Er is een noodzaak om de omgeving zo in te richten dat het kind er zelfstandig en vrij bezig kan zijn.

Kinderen hebben van nature het verlangen om zich te ontwikkelen, te weten en de dingen om hen heen te begrijpen.

Gesprekken hebben tot onderwerp wat de kinderen leren, van plan zijn te doen, wat ze over hun werk, hun spel en elkaar denken en maar een heel klein deel de regels en de dagelijkse gang van zaken.

Taalontwikkeling

Taal is een belangrijke manier om met de omgeving te communiceren. De taalontwikkeling begint al bij de geboorte van het kind. Door veel met de kinderen te praten en actief te reageren op hetgeen ze zeggen zal de taalontwikkeling over het algemeen als vanzelf lopen. Gedurende de dag, tijdens verzorgingsmomenten, spel of gezellig eten wordt de tijd genomen om met het kind te praten. Wij spreken baby's aan met volzinnen en gebruiken geen babytaal.

Op deze manier komt de baby al op zeer jonge leeftijd in aanraking met de taal.

De taalontwikkeling wordt bij De Tovertuin gestimuleerd door:

- Tijdens het verschonen van de baby tegen het kind te praten. De leidster zal op een normale toon met normale woorden aan het kind vertellen wat ze aan het doen is. Hierbij zal ze de reactie van het kind goed in de gaten houden, waardoor er interactie tussen leidster en kind zal plaatsvinden.
- Wij zullen dagelijks zingen, vertellen en voorlezen aan de kinderen.
- Oudere kinderen benaderen jongere kinderen vaak op een heel natuurlijke manier. Zo stimuleren ze ongemerkt de taalontwikkeling van het jongere kind.
- Spelenderwijs leren kinderen begrippen als: boven-onder, veel-weinig, groot-klein.

Motorische en zintuiglijke ontwikkeling

Spelenderwijs oefenen de kinderen hun motoriek. Tijdens het vrije spel beschikt het kind over een ruimte die aangepast is aan zijn behoefte om te ontdekken. In deze ruimte heeft het kind de mogelijkheid zich helemaal vrij naar eigen interesse en behoefte te bewegen. De zintuigen nemen de kinderen waar door te zien, horen, voelen, ruiken en proeven. Kinderen ontdekken de wereld om hen heen via deze zintuigen. Later leren ze deze zintuigen ook te benoemen.

De motorische ontwikkeling wordt bij De Tovertuin gestimuleerd door:

- Tijdens het vrije spel beschikt het kind over een ruimte die aangepast is aan zijn behoefte om te ontdekken. In deze ruimte heeft het kind de mogelijkheid zich helemaal vrij naar eigen interesse en behoefte te bewegen en bezig te zijn zonder dat een volwassene ingrijpt om hem aan te moedigen of om hem een andere bezigheid voor te stellen dan die hij zelf had uitgekozen.
- Kinderen krijgen volop de mogelijkheid om buiten te spelen, te klimmen en te rennen. Binnen wordt bijvoorbeeld gespeeld met kralen, auto's en puzzels.
- Te spelen met zintuiglijke materialen als zand, water en klei.
- Spelletjes in de vorm van kijk en luisteropdrachtjes.
- Experimenteren met bijvoorbeeld verf.

Cognitieve ontwikkeling

Dit is het proces waarbij alles dat wordt waargenomen wordt omgezet naar informatie. Dit is de basis van het leren. Kinderen ontdekken via spel en fantasie hoe iets werkt. Om deze ontwikkeling te stimuleren bieden we sensorische activiteiten aan de kinderen aan.

De cognitieve ontwikkeling wordt bij De Tovertuin bijvoorbeeld gestimuleerd door:

- Het spelen, fantaseren en ontdekken.
- Stimuleren en ondersteunen door aan te sluiten op het ontwikkelingsniveau van het kind.
- Het speelgoed en materialen waarmee de kinderen spelen.

Creatieve ontwikkeling

Visuele en grafische talen zijn middelen om ideeën over de wereld te verkennen en uit te drukken. Deze talen zijn voor de meeste jonge kinderen heel toegankelijk.

Belangrijk bij de creatieve ontwikkeling is 'doen omdat het leuk is' zonder doel.

De waardering van de omgeving helpt bij de versterking van het gevoel competent te zijn. Voor de ontwikkeling van de creativiteit is de omgang met verschillende materialen van belang.

De creativiteit wordt bij De Tovertuin bijvoorbeeld gemotiveerd en gestimuleerd door:

- Met scheerschuim verven en ontdekken op papier
- Figuren te maken van stenen en takken in de zandbak
- Te verkleeden om vervolgens een spel mee te doen
- Kinderen zelf oplossingen te laten bedenken

Ontwikkeling van identiteit en zelfredzaamheid

Elk kind krijgt dezelfde kansen om zich te ontwikkelen tot een zelfstandig mens, in een omgeving waarin geborgenheid en uitdaging samen gaan. Elk kind kent een eigen individuele ontwikkeling in zijn eigen tempo en niveau. Wij motiveren en stimuleren het kind en leggen hierbij het accent op het ontwikkelingsproces en niet op het resultaat. Het stimuleren van de kinderen tot zelfstandigheid gebeurt op een ontspannen, speelse en vanzelfsprekende manier.

Door op jonge leeftijd het gevoel te ervaren dat ze iets beheersen, kan de basis gelegd worden waardoor ze de rest van hun leven ook naar een diepgaand begrip van onderwerpen die hun aandacht waard zijn zullen zoeken.

De ontwikkeling van identiteit en zelfredzaamheid wordt bij De Tovertuin gestimuleerd door:

- We geven het kind het vertrouwen dat het zelf voor een oplossing kan zorgen. Bij De Tovertuin proberen de leidsters zo weinig mogelijk in te grijpen in het spel tussen de kinderen. Ook hierin dienen de kinderen zelf elkaars grenzen af te tasten. Dit kunnen kinderen het beste zonder bemoeienis van een leidster.
- We benaderen kinderen positief, tonen waardering en luisteren naar ze.

4.4 Overdracht van waarden en normen

Ieder gezin heeft zijn eigen waarden en normen. Bij De Tovertuin komen al deze invloeden bij elkaar en moeten de kinderen hiermee leren omgaan.

De leidsters dragen een voorbeeldfunctie uit en brengen op deze manier de algemeen maatschappelijk geaccepteerde waarden en normen over. De leidsters van De Tovertuin zijn zich heel erg bewust van deze functie.

Kinderen moeten de kans krijgen zich de normen en waarden, de "cultuur" van een samenleving eigen te maken. Dat gaat niet zomaar. Hierbij is het belangrijk dat het kind wordt geleerd wat wel en niet mag. Onze gehele methodiek is afgestemd op het observeren en luisteren naar elkaar. Zo ontstaat wederzijds respect.

Wij brengen de kinderen respect bij voor mens, dier, natuur, milieu, materialen en andere culturen. Hiervoor zijn regels en begrenzingen nodig die op een prettige en respectvolle manier zullen worden uitgedragen.

De leidsters geven de hele dag informatie door aan de kinderen, zowel verbaal als non-verbaal. Door het geven van informatie en door dingen uit te leggen en samen afspraken te

maken, worden er grenzen gesteld aan de kinderen binnen een veilig kader. De leidster zal tot op bepaalde hoogte het kind volgen en het tevens begeleiden. Kinderen leren het verschil tussen goed en kwaad. Ze leren wat ze mogen, kunnen en willen. De leidsters willen de kinderen daarin stimuleren en leggen zo min mogelijk dwingend op. Kinderen leren dan een keuze te maken en ervaren de consequenties ervan. Ze lopen daarbij tegen grenzen aan, van zichzelf of die van een ander en leren daarmee om te gaan.

De normen en waarden bij De Tovertuin zijn bijvoorbeeld:

- Je blijft aan tafel zitten totdat iedereen klaar is met eten
- Je bent zuinig met speelgoed
- Kinderen mogen elkaar geen pijn doen
- We praten rustig tegen elkaar

5. WE KIJKEN EN LUISTEREN NAAR DE KINDEREN EN VOLGEN DE ONTWIKKELING

We vinden het belangrijk de ontwikkeling van kinderen te volgen, zodat we in ons aanbod hierop kunnen aansluiten en eventuele zorgen over een kind tijdig signaleren. Wil een kind zich bij ons prettig voelen en zich kunnen ontwikkelen, dan moeten we zijn behoeften kennen en hierop inspelen. Om dit maatwerk te kunnen realiseren, moeten we het kind goed begrijpen.

We kijken en luisteren goed naar kinderen. We proberen te begrijpen wat kinderen ons niet alleen letterlijk, maar ook figuurlijk 'vertellen'. Dit doen we eigenlijk de hele dag door. Leidsters houden iedere dag zorgvuldig in de gaten hoe het met de kinderen gaat. Het is de basis van ons pedagogisch aanbod: ons pedagogisch handelen, de inrichting van de ruimte, de materialen, thema's, de opzet van de activiteiten, structuur, ritme en verzorging.

Voor het volgen van de ontwikkeling (0-4 jaar), maar ook zeker om een goed inzicht te hebben in het welbevinden van de kinderen, maken wij gebruik van het observatie en registratie systeem KIIJK!

KIIJK! is een ondersteunend instrument.

Binnen KIIJK! noteren we de dagelijkse observaties.

Voorbeelden daarvan zijn;

1 mei 2018: hij kan kruipen

2 juni 2018; huilt bij afscheid nemen

8 augustus 2018; blijft huilerig, de gehele dag

3 september 2018; zwaait mama vrolijk uit, gaat spelen met de bal.

Door de observaties kunnen we het welbevinden en de ontwikkeling altijd terug kijken. We spelen hierop in: wat mist het kind voor een goed gevoel, waarom huilt hij vaak, wat heeft hij nodig om te gaan spelen.....

Het registreren van de ontwikkelingslijn, doen we vanaf 2 jaar en 4 maanden. Dit gebeurt dan 4x voordat het kind naar de basisschool gaat (2,4 jaar / 2,10 jaar / 3,4 jaar en 3,10 jaar). De registratie gaat in overleg door naar het basisonderwijs. Binnen de gemeente Dongen, gebruiken alle basisscholen het zelfde volgsysteem.

Kinderen van de BSO worden via de basisschool gevolgd met behulp van een volgsysteem (in Dongen via KIIJK!). Binnen De Tovertuin volgen we ook de ontwikkeling en behoefte van deze kinderen. Er is geen speciaal observatie / registratiesysteem voor de BSO kinderen.

Wel overleggen we maandelijks in de teamvergadering wat de kinderen nodig hebben.

Bij zorgen overleggen we met de ouder(s) en (met toestemming van de ouder) met de school.

5.1 Mentor

Om extra goed te kijken en luisteren naar de kinderen, hebben we de kinderen gekoppeld aan een eigen mentor. Deze leidster volgt het kind in zijn ontwikkeling en is het eerste aanspreekpunt voor de ouder (binnen de BSO ook voor het kind).

Het volgen van de kinderen doen we natuurlijk met alle leidsters samen!

Maandelijks hebben we overleg en halen we informatie bij elkaar op. Daarnaast maakt iedereen notities van de observaties en spreken we elkaar dagelijks over de kinderen.

Het uiteindelijk registreren van de ontwikkelingslijn doet de mentor van het kind.

De mentor voert 1x per jaar een gesprek over het welbevinden en de ontwikkeling met de ouders.

Zodra het kind bij ons komt spelen (tijdens het intakegesprek), laten we weten wie de mentor van het kind is. De mentor is degene die het kind het meeste ziet binnen de opvang.

5.2 Kind dossier

In het kind dossier bewaren wij de gegevens van de kinderen. Naast de overeenkomst en extra kind gegevens, bewaren we daar ook verslaglegging van eventuele oudergespreken, KIIJK! registraties, eventuele onderzoeken etc.

De map bewaren we in een gesloten kast. Op aanvraag van de ouder zijn de gegevens van zijn kind in te zien.

5.3 Richtlijnen voor het signaleren van problemen

Ieder kind is anders, heeft een eigen karakter en temperament.

Mede door gebruik te maken van de observatiemethode KIIJK!, kunnen we problemen vroegtijdig signaleren. Mochten wij bepaalde bijzonderheden signaleren, dan bespreken wij deze uitvoerig binnen het team. Wij vinden het belangrijk om daarbij gebruik te maken van elkaars deskundigheid. Als we een duidelijk beeld hebben, overleggen we met de ouders wat het beste is voor het kind.

Indien de situatie externe hulp vereist, zullen wij ouders doorverwijzen naar een instantie die hen verder kan begeleiden.

Ook leidsters kunnen hulp en begeleiding vragen aan externe instanties. Wij hebben een korte lijn met de jeugdverpleegkundige, waar we met onze vragen snel terecht kunnen. Verwijzingen of contacten met andere eerstelijns voorzieningen vinden alleen plaats met toestemming van de ouders. Een uitzondering hierop kan een vermoeden van kindermishandeling zijn. In dat geval kan een melding worden gedaan bij Veilig Thuis. Een protocol Meldcode is in De Tovertuin aanwezig.

Een kind dat zich ontwikkelt, maar anders dan andere kinderen, vraagt om extra zorg en aandacht. Als de zorgen blijven bestaan over het kind is het belangrijk dat het probleem tijdig onderkend wordt. Voor alle betrokkenen moet dan duidelijk zijn hoe er gehandeld gaat worden. Ouders worden altijd geïnformeerd over gesignaleerde zorg. Wij bespreken met de ouders de mogelijk te nemen stappen. Het privacyreglement wordt bij alle stappen gehanteerd.

Wanneer een kind ons opvalt, hanteren wij onderstaande stappen:

stap 1: observeren en signaleren (o.a. met behulp van KIIJK!)

- Als een kind ons opvalt, hebben wij iets gesignaleerd.
- Deze informatie bespreken we met collega-leidsters.
- Ouders worden altijd geïnformeerd over hun kind: spelen, eten, drinken etc. Dit gebeurt tussendoor (onder andere d.m.v. een heen en weer schriftje) en tijdens de oudergesprekken.
- Kleine zorgen en opvallendheden worden dan al gemeld.
- Ouders kunnen de zorg ook aangeven bij leidsters.

stap 2: verhelderen en bespreken van de signalen

- Ouders worden betrokken en zorg wordt met de ouders gedeeld door leidster.
- We bepalen of er en welke vervolgstappen nodig zijn.

stap 3: handelen en evalueren van lichte zorg

- Samen met ouders maken we afspraken om de ontwikkeling van het kind te volgen.
- Zorg kan bijvoorbeeld gedeeld worden met consultatiebureau (gehoor, motoriek etc.).
- We leggen de afspraken schriftelijk vast in het kind-dossier.
- We evalueren met de ouders over het verloop en stellen zo nodig afspraken bij.

stap 4: handelen en evalueren van zwaardere zorg

- We bespreken de zorg met de ouder(s). Over de frequentie worden afspraken gemaakt.
- Er wordt een plan van aanpak gemaakt.
- Evaluatie staat in het plan van aanpak.
- Eventueel wordt intensievere hulp gezocht of aangeboden (maatschappelijk werk, Bureau Jeugdzorg etc.).
- Eventueel kan er een melding gedaan worden bij Veilig Thuis.

5.4 (Warme) overdracht

Bij de overgang naar de basisschool vindt er een overdrachtsgesprekje plaats met de ouder.

Indien wenselijk, kan hierbij ook een leerkracht aansluiten.

De overdracht van KIIK! vindt schriftelijk plaats (wordt verstuurd naar de school).

De basisschool heeft hierdoor inzicht in de ontwikkeling vóór de schooltijd.

Bij bijzonderheden of zorg gaan we een gesprekje aan met de basisschool.

De overdracht of bespreking van KIIK! / bijzonderheden of zorg vindt alleen plaats met schriftelijke toestemming van de ouder(s)!

Met basisschool Sint Jan hebben we een nauwe samenwerking. Kinderen die overgaan naar deze basisschool worden altijd besproken met de leerkracht (weer alleen met schriftelijke toestemming)!

6. LEIDSTERS EN ONDERSTEUNING

Alle leidsters zijn tenminste geschoold volgens de minimale eisen wet Kinderopvang. Ook dienen zij te beschikken over een geldig kinder-EHBO diploma en een Verklaring omtrent gedrag. Verder hebben diverse leid(st)ers een BHV-diploma. Daarnaast is er voor de leidsters een scholingsplan opgesteld. Wij hechten belang aan de kwaliteit van de leidsters en ze zullen regelmatig bijgeschoold worden.

6.1 Vaste gezichten op de groep

Voor kinderen en ouders is het prettig wanneer er een bekend gezicht op de groep is. Men voelt zich dan gekend en herkend. De leidsters hebben vaste dagen en wij streven ernaar dat de groepsleiding zo min mogelijk wisselt.

Tijdens de eerste “wen” periode (wen periode hangt af van de wen-tijd van het kind) krijgen de kinderen een vaste leidster toegewezen. Zo kan een kind langzaam wennen aan al het nieuwe om hem heen.

Een baby tot 1 jaar krijgt maximaal 2 leidsters toegewezen. Wij streven er naar dat deze leidster zorg dragen voor het grootste deel van de verzorging.

Voor kinderen die geen vaste dagen komen, zal bovenstaande moeilijker zijn. Toch proberen we ook met deze kinderen rekening te houden door een vaste verzorger per dag.

6.2 Leidster – kind ratio

Bij De Tovertuin houden wij ons aan de normen die in de wet staan.

Op www.1ratio.nl staat hoeveel kinderen er per leidster (BKR, beroepskracht-kindratio) opgevangen mogen worden.

Omdat we soms werken met groepen van 0 t/m 12 jaar zal het aantal op te vangen kinderen per leidster, sterk verschillen per dag.

Tijdens opening (7.30-8.30) en sluiting (16.30-17.30) kan er afgeweken worden van de BKR. Ook kan het zijn dat er in de middag een uurtje pauze wordt genomen en er minder leidster aanwezig zijn (13.30-14.30). Er wordt altijd de helft van de vereiste BKR ingezet.

6.3 Achterwacht

Indien de leidster alleen op de groep aanwezig is, heeft deze altijd de mogelijkheid om een andere leidster op te roepen als er iets ernstigs gebeurd is. Deze leidster is de achterwacht. Hoe wij deze achterwacht hebben geregeld is terug te lezen in het beleidsplan veiligheid en gezondheid.

6.4 Stagiaires en vrijwilligers

Leren inspireert, motiveert en daagt bij aan de kwaliteit van de dienstverlening.

Beroepskrachten hebben de taak om de stagiaires en vrijwilligers te begeleiden, coachen en te laten leren.

Wij bieden bij De Tovertuin stageplaatsen en vrijwilligersplaatsen aan.

Wij bieden tevens plaatsen aan voor de dagbesteding van verstandelijk beperkte volwassenen.

Elke stagiaire en vrijwilliger krijgt in De Tovertuin een vaste begeleidster toegewezen, die begeleidt de stagiaire en vrijwilliger van het begin tot het eind van de stage.

De taken van de begeleider zijn als volgt:

- Iedere week vindt er een gesprekje plaats met de stagiaire. Tijdens dit gesprek worden de voortgang, de opdrachten en leerdoelen samen bekeken en besproken.
- Met de vrijwilliger vindt er iedere maand een gesprekje plaats.
- De begeleidster houdt ouders op de hoogte over de stagiaire en vrijwilliger (eventuele opdrachten, wat zijn haar taken, welke dagen komt ze stage lopen etc.).
- De begeleidster onderhoudt contact met de opleiding.

Wat een stagiaire in De Tovertuin kan en mag doen, hangt helemaal af van welk niveau ze doen en in welk leerjaar ze zitten.

Daarnaast hangt het ook af van de persoon. Er zijn stagiaires die met ervaring binnen komen en de een leert sneller dan de ander. In het begin van de stageperiode kijken de begeleidsters goed waar de stagiaire staat, wat ze kan en waar de interesses liggen. Binnen het team wordt er tijdens de vergadering over gesproken hoe we de stagiaire het best kunnen begeleiden en welke taken ze mag doen.

Er zijn wel richtlijnen m.b.t. de taken die een stagiaire mag uitvoeren.

Over stagiaires gericht op de kinderopvang hebben we de volgende afspraken gemaakt;

- Eerstejaars stagiaire veel begeleiding! Kennismaking met de doelgroep en gerichte taken (huishoudelijke taken en activiteiten met de kinderen). Tijdens dit leerjaar worden en er nog geen verzorgende taken “alleen” gedaan door de stagiaire.
- Een stagiaire tweede leerjaar krijgt steeds meer zelfstandige taken. Er blijft een goed toezicht tijdens de verzorgende taken.
- In het derde leerjaar mogen ze in principe alle verzorgende zelfstandig doen, mits wij in de buurt zijn en in overleg.
- BBL leerlingen (beroeps begeleidende leerweg) zijn meer uren op de groep aanwezig als BOL leerlingen en zullen dus ook eerder klaar gestoomd worden om zelfstandig alle verzorgende taken te beoefenen. Afhankelijk van de stagiaire zal er een opbouw zijn in de taken. Voor BBL leerlingen is er een apart BBL stage-plan beschikbaar, in te zien op de locatie.

Snuffelstagiaires krijgen geen verzorgende taken en zijn vooral bezig met ondersteuning (denk hierbij aan leerlingen vanuit de middelbare school, die willen kennismaken met de kinderopvang).

Stagiaires vanuit andere opleidingen (zoals een integratie traject), zullen ook vooral ondersteunend ingezet worden.

Vrijwilligers mogen nooit zelfstandig verzorgende taken uitvoeren. Wel mogen ze de beroepskracht ondersteunen. Welke taken ze krijgt hangt weer af van de ervaring en opleiding van de vrijwilliger.

Voorwaarden

- van de stagiaire en vrijwilliger is een werkovereenkomst aanwezig en is de betreffende begeleider vanuit de opleiding bekend.
- Voor iedere stagiaire en vrijwilliger is een VOG aanwezig.
- De stagiaire en vrijwilliger staat ingeschreven in het personenregister kinderopvang.
- Stagiaires en vrijwilligers werken altijd onder verantwoordelijkheid van een vaste leidster.

6.5 Vier-ogenprincipe

Het 4-ogen principe betekent dat er minimaal twee volwassenen, in een bepaalde vorm, toezicht moeten houden op kinderen in de kinderopvang.

Hoe wij invulling geven aan het vier-ogenprincipe, kunt u teruglezen in het beleid veiligheid en gezondheid.

6.6 Oudercommissie

De Oudercommissie bestaat uit ouders wiens kinderen bij De Tovertuin en De Ontdektuin (peutergroep) zitten. Deze commissie kan meedenken, meebeslissen en advies geven omtrent het reilen en zeilen binnen De Tovertuin.

Ouders die actief zijn binnen de oudercommissie kunt u terugzien op het prikbord in de hal en op de website. Hier vindt u ook de contactgegevens. De notulen van vergaderingen kunt u inzien op aanvraag.

Wanneer u graag in de Oudercommissie plaats wilt nemen, dan kunt u contact opnemen met de leidster. Wij beschikken bij De Tovertuin over een reglement Oudercommissie. Deze kunt u aanvragen bij de leidster.

7. OUDERS

7.1 Communicatie met ouders

Tijdens de breng- en haalmomenten van de dag, kan er informatie uitgewisseld worden. Wij vinden het belangrijk om een goed contact te onderhouden zodat wij weten hoe het thuis gaat en de ouders weten hoe het bij De Tovertuin gaat.

Voor kinderen tot en met 2 jaar kan er een schriftje worden bijgehouden. Vooral bij baby's is dit een handige manier van communiceren. Ouders kunnen hierin bijzonderheden van voeding, ritme etc. schrijven. De leidsters proberen iedere dag een stukje over uw kind te schrijven.

1x per jaar zal er een gesprek plaatsvinden over de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Op verzoek is het mogelijk een extra gesprek aan te vragen met de leidster. In dit vrijblijvende gesprek kunnen ouders vragen stellen, bevindingen doorgeven, advies vragen en kunnen leidsters vertellen hoe het gaat met uw kind op de groep. Als de leidster zich zorgen maakt over uw kind zal zij u aanspreken. Er kunnen dan afspraken gemaakt worden over hoe uw kind gezamenlijk het beste ondersteund kan worden.

7.2 Klachtenprocedure

Wanneer er onverhoopt toch klachten ontstaan, dan kunt u dit in eerste instantie oplossen met de leid(st)er op de groep.

Indien er geen bevredigende oplossing wordt geboden, of de klacht houdt desondanks aan, dan kunt u zich richten tot de directie. Dit kan zowel schriftelijk als mondeling. Tevens kan de klacht besproken worden met de voorzitter van de Oudercommissie.

Wanneer dit alles geen bevredigende oplossing biedt, kunt u zich richten tot 'De Geschillencommissie' waar wij bij aangesloten zijn voor bemiddeling.

Meer informatie over de klachtenprocedure, kunt u terug vinden op onze website (klachtenregeling)

7.3 Privacy

Bij De Tovertuin gaan wij heel zorgvuldig om met privacygevoelige informatie. Wij houden ons aan de wet privacy. Ons nieuwe privacyreglement wordt eind 2019 geplaatst op de website.